

zo volledig mogelijke discussie weer te geven, beschrijft Oostendorp dan ook welke varianten er van het Engels zijn, wat de motivatie van mensen kan zijn om Engels te willen leren spreken en hoe het Engels eigenlijk de wereld is overgegaan. Ook gaat hij nog in op de mogelijkheden die vertaalcomputers ons zouden kunnen bieden in de toekomst. Hier weet Oostendorp op zeer boeiende wijze aan te geven wat er zo uniek is aan het menselijke taalvermogen en waarom het dan ook moeilijk, of zelfs onmogelijk, zal zijn om de code van dit systeem door een computer te laten kraken.

Ten slotte komt ook nog de staat van het Nederlands aan bod, waarbij de belangrijkste boodschappen zijn dat het Nederlands niet bedreigd wordt door het Engels en dat Nederlanders vooral niet gezien moeten worden als een stelletje liefdelozen ten opzichte van hun eigen taal, maar als (eindelijk eens) een volk dat geprezen zou moeten worden om haar gezonde, nuchtere houding ten opzichte van haar eigen taal.

Het mooie van het pleidooi is dat het lijkt of Oostendorp verslag heeft gedaan van de *brainstormsessie* (een goed Nederlands woord schiet me even niet te binnen) die hij heeft gehad toen hij nadacht over argumenten voor en tegen de invoering van het Steenkolen Engels. Met andere woorden, het betoog bestaat uit een waterval van argumenten, met bij elk argument de nodige onderbouwing, uitleg en koppeling aan weer andere relevante argumenten. Dit maakt het geheel tot een overtuigend en vooral ook leuk boek om te lezen. Daarnaast biedt het een uitdaging aan lezers die het in eerste instantie misschien wel met hem oneens dachten te zijn (bijvoorbeeld de Anglisten onder ons, waartoe de schrijver van dit signalement behoort).

Lotte Tavecchio

Ferguut of De Ridder met het witte schild / Vert. Willem Kuiper. Amsterdam : Athenaeum-Polak & Van Gennep, 2002 (Griffioen)
ISBN 90 253 2747 8. Prijs: € 6,95

Nadat hij in zijn dissertatie al een diplomatische editie vervaardigde van *Die Riddere metten witten schilde* heeft Willem Kuiper deze tekst (beter bekend als de *Ferguut*) nu vertaald in de Griffioenreeks. De vertaling leest prettig en heeft een geheel eigen toon. Voor een deel komt die eigen toon voort uit het feit dat Kuiper af en toe Middelnederlandse technische termen handhaaft (bijvoorbeeld: ‘halsberch’ en ‘cousen’ als onderdelen van de wapenrusting, p. 50), maar dat combineert met zeer eigentijdse moderne uitdrukkingen. Zo zegt de vertaling over het gevecht waarin ‘halsberch’ en ‘cousen’ worden gedragen: ‘Daar werd een lik op stuk beleid gevoerd, waarbij men elkaars slagen maar al te goed leerde kennen.’ (p. 51) Ook in de ‘Aantekeningen’ blijkt dat Kuiper de kloof tussen toen en nu probeert te overbruggen door moderne parallellen aan te wijzen. Wanneer de tekst op p. 101 zegt dat een groep ridders bij een toernooi op een bepaalde plaats wacht, tekent hij aan: ‘Net als een hedendaags Formule 1-circuit had een middeleeuws toernooiveld een pits.’ (p. 138). Heel prettig werken de korte aanduidingen van de inhoud en de versnummers aan de voet van elke pagina.

Zoals gebruikelijk in deze reeks is er een Nawoord, waarin eerst het regionale taalgebruik (Oudenaarde), de opdrachtgever (Arnulf IV van Pamele wordt door Kuiper als kandidaat naar voren geschoven), het handschrift, de Franse brontekst (Guillaume le Clerc, *Le Chevalier au Bel Escu of Fergus*) en de status van die tekst als literaire reactie op Chrétien de Troyes’ *Conte du Graal* behandeld worden. Daarna volgen een algemeen verhaal over het genre van de Arturroman, een stuk over intertekstualiteit en een vergelijking van de *Ferguut* met de *Ferguut*: het eerste deel van de tekst is een vertaling, het tweede deel vertelt het Franse verhaal na met de nodige verschillen ten opzichte van het origineel. Een korte verantwoording van de keuzes die de vertaler gemaakt heeft, een lijst met literatuur voor wie meer wil weten en lezen, en de aantekeningen bij de tekst ronden het boek af. Een mooie bijdrage aan de al zo rijke Griffioenreeks!

Frank Brandsma